

FOLYTATÓDIK A VISSZAVONULÁSI HULLÁM A ROMÁNIAI BÍRÁK, ÜGYÉSZEK KÖRÉBEN, A MINISZTER VEZETŐIKET HIBÁZTATJA

Pánikroham a különleges nyugdíjak miatt

Miután volt olyan nap, amikor egyszerre hatvan bíró és ügyész nyugdíjazási kérvényét hagyta jóvá a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács, a héten is folytatódott a nyugdíjazási hullám, mivel egyre közelebb az a nap, amikor a kormány elé kerül a különleges nyugdíjakról szóló törvénytervezet.

» BÁLINT ESZTER

Huszonnégy bíró nyugállományba helyezése szerepelt a Legfelsőbb Igazságszolgáltatási Tanács (CSM) illetékes osztályának a napirendjén csütörtökön, miután a héten már huszonnégy ügyész nyugdíjazásáról döntöttek – irányította rá a figyelmet a lemondási hullám folytatódására a Hotnews.ro hírportál. Emlékeztettek: az elmúlt egy hónap leforgása alatt már több mint 150 bíró és ügyész vonult nyugállományba. A csütörtöki nyugdíjazási kérések között szerepelt egyébként Nicoleta Țițu bíróné is, aki korábban a CSM elnöke is volt.

Mint ismeretes, a nyugdíjazási hullám mögött az áll, hogy a bírák és ügyészek nem nézik jó szemmel, hogy a román kormány – részben világbanki ajánlásra –

KÉPUNK ILLUSZTRÁCIÓ. FOTÓ: PÁL ÁRPÁD

Üresen maradnak a tárgyalótermek? Továbbra is tucatjával kérik nyugdíjazásukat a bírák és ügyészek

» **A bírák és ügyészek időskori juttatásának átlagos értéke 2019, a diplomátáké 5727, az egykori törvényhozóké 4846 lejre rúg.**

„rendet vágna” a szolgálati nyugdíjak dzsungelében, a körvonalazódó intézkedések miatt ugyanis csökkenhet a különleges illetményük. A Világbank azt javasolta a bukaresti hatóságoknak, hogy a hozzájárulás elve alapján számolják ki ezentúl a különleges nyugdíjakat, ugyanakkor növeljék a speciális öregségi juttatásban részesülő személyek nyugdíjkorhatárát. A nemzetközi pénzügyi ajánlások között szerepel az is, hogy 25-ről 30 évre emeljék azt a szolgálati időt, amely letöltése után egy bíró vagy ügyész kezd-

ményezheti a nyugdíjazását, továbbá fokozatosan 60 évre növeljék a nyugdíjkorhatárát.

Nicolae Ciucă miniszterelnök előrebocsátotta: a speciális nyugdíjakat szabályozó sürgősségi rendelet rögzíteni fogja, hogy az öregségi juttatás nem lehet nagyobb a nyugdíjas korábbi fizetésénél.

A vonatkozó döntés megszületésének időpontja pedig egyre közeledik, legalábbis Marius Budăi munkaügyi miniszter hétfőn úgy nyilatkozott, a különleges nyugdíjakra vonatkozó törvénytervezet

néhány napon belül beteresztik a kormány elé. Azt mondta, a jogszabályjavaslat megfelel az országos helyreállítási tervben (PNRR) rögzített kritériumoknak.

Nem hagyta szó nélkül a nyugdíjazási hullámot Cătălin Predoiu igazságügyi miniszter, aki szerdán azzal vádolta meg az igazságszolgáltatásban vezetői tisztséget betöltőket, hogy „híresztelések terjesztésével pánikot keltettek a bírák és ügyészek körében”. Leszögezte: a történetek miatt a kormányt nem terheli felelősség.

Arra a kérdésre, hogy a hozzá eljutott információk szerint folytatódik-e a hullám, Predoiu azt mondta: „a helyzet lecsillapodott, ám minden azon múlik, hogy mit és hogyan mondanak a vezetők”.

Amint arról korábban írtunk, az állami nyugdíjpénztár 2021 decemberében közzétett összesítése szerint összesen 9680 személy részesül különleges illetményben az országban, a jogosultak csaknem fele bíró vagy ügyész, viszont ez a szám nem tartalmazza a nyugállományba vonult katonák, rendőrök, titkosszolgálati alkalmazottak számát. A bírák és ügyészek időskori juttatásának átlagos értéke 2019, a diplomátáké 5727, az egykori törvényhozóké 4846 lejre rúg. Eközben az országos átlag nyugdíj jelenleg alig haladja meg az 1700 lejt, a 4,7 millió nyugdíjas közül pedig 700 ezren átlagosan 500 lejes illetményben részesülnek.

Kisebb számlák a nagycsaládosoknak

» SZÁSZ CS. EMESE

Nem kell magasabb árat fizetniük az elektromos áramra a nagycsaládosoknak akkor sem, ha meghaladják a 255 kWh havi fogyasztást – ezt a kompenzációt szavazta meg egyebek mellett a képviselőház az energiaár-sapka 2025 áprilisáig történő meghosszabbításáról szóló jogszabály előírásai között. Ugyanez az árplafon lesz érvényes az egyszülős családok számára is. Továbbá, a kompenzált árban részesülnek azok a fogyatékos személyek is, akik a kezelésükhöz, felépülésükhöz elektromos orvosi eszközöket, készülékeket használnak.

„A módosítás ötlete onnan jött, hogy nyilvánvaló, a nagycsaládosok esetén többször megy a mosógép, több ruhát vasalnak, több íróasztalon ég a lámpa, sokkal több gyereknek kell feltölteni a számítógépét esetleg, tehát egyértelmű, hogy az energiafogyasztás magasabb. Miért kell büntetni azokat a családokat, amelyekben több gyereket vállalnak?” – érvelt kezdeményezése mellett Csép Éva Andrea Maros megyei képviselő. A képviselőház által megszavazott módosítás értelmében, január 1-jétől fogyasztástól függetlenül 0,68 lejt fizetnek a villamos energia kilowattórájáért azok a nagycsaládok, amelyekben legalább három 18 év alatti gyermek vagy 18–26 év közti fiatal él,

» **Miután Klaus Iohannis államfő kihirdeti a törvényt, majd megjelenik a Hivatalos Közlönyben, az érintettek mehetnek egy kérvénnyel és egy egyéni felelősségvállalási nyilatkozattal a szolgáltatóhoz, hogy igényeljék a kedvezményt.**

akik még tanulnak. A hivatalos összesítés szerint Romániában több mint 225 ezer család van, aki három vagy annál több gyereket nevel.

Csép Éva Andrea szerint az is fontos lépés, hogy a törvénytervezetben külön kategóriaként megjelentek a monoparentális családok, „amelyekkel Romániában nem szokás foglalkozni”. A képviselő a lapcsaládunknak még elmondta, nem volt egyszerű ezt a családpolitika szempontjából fontos kérdést végigvinni a parlamenten, legtöbbször az volt a kifogás, hogy nehéz bizonyítani, hogy valaki tényleg nagycsaládos, illetve tényleg egyedül neveli a gyereket.

Arra is rákérdeztünk, hogy mit kell tenniük az érintetteknek, hogy a kedvezményezett árkategóriába tartozhassanak. Megtudtuk: miután Klaus Iohannis államfő kihirdeti a törvényt, majd megjelenik a Hivatalos Közlönyben, az érintettek mehetnek egy kérvénnyel és egy egyéni felelősségvállalási nyilatkozattal a szolgáltatóhoz, hogy igényeljék a kedvezményt. Az egyéni felelősségvállalási nyilatkozatban szerepel az, hogy valaki nagycsaládos vagy monoparentális családja van, vagy egy családtagja fogyatékkal él – ha ebben nem mond igazat valaki, akkor a törvény előtt felelősségre vonható. Csép Éva Andrea szerint az igénylés iktatását követő hónaptól alkalmazzák.

Nagy az energetikai szegénység

» KRÓNKA

Romániai lakossági fogyasztókat az energetikai infrastruktúra fejletlensége miatt kevésbé érinti az orosz gázimport visszaesésével kapcsolatos válság – állapította meg az energiaszolgáltatók és civil szervezetek adataira hivatkozva az Adevarul című lap. Az elemzés szerint az Európát sújtó gázellátási problémák közepette jó hírek tűnhet, hogy Románia falusi lakosságának 80 százaléka fával fűt, valójában azonban olyan, súlyos következményekkel járó és sürgős megoldásra váró elmaradottságról van szó, amely energetikai szegénységgel fenyegeti az ország lakosságának csaknem felét.

A lap azt a becslését közölte, hogy Romániában a gázhálózat 3,9 millió fogyasztóhoz ér el, ami a háztartások alig 44 százalékát teszi ki. A Babeş-Bolyai Tudományegyetem (BBTE) demokráciatanulmányok központjának 2021-es elemzése szerint Romániában a lakosság 45,3 százaléka túl nagy terhet jelentenek az energiaszámlák, amelyek már 2018-as adatok szerint is meghaladták a családi költségvetés 10 százalékát. George Jigla, a BBTE kutatója munkacsoportot hozott létre a romániai energetikai szegénység tanulmányozására (ORSE), és ez megállapította: Románia minden második lakosát arra kényszeríti az energetikai ki-

szolgáltatottság, hogy lemondjon más – gyógyszerre, ruhára élelemre, vagy takarékoskodásra fordítandó – kiadásokról energetikai igényeinek kielégítése érdekében.

Az ORSE idézett tanulmánya szerint a romániai lakások 47,5 százaléka falun található, és ezek mintegy 80 százalékát fával fűtik. A városi lakások 74,5 százaléka előregyártott betonelemből épült, energetikai szempontból alacsony hatékonyságú panelházban található, amelyek fűtésére és melegvíz-ellátására évente 257–655 kilowattóra energiát használnak el négyzetméterenként. Az Európai Bizottság adatai szerint Európában egy négyzetméternyi lakófelület átlagos energiaigénye 180 kilowattóra tehető évente.

Jigla szerint az ukrain háború kapcsán kirobbant energiaválság, a gáz árának megsokszorozódása megkérdőjelezi azt a korábbi elképzelést, amely szerint Romániának a megújuló energiaforrásokra való áttéréssel vagy a gázhálózat bővítésével, a lakossági fogyasztók számának növelésével kellene fellépnie az energetikai szegénység ellen. A szakértő azt állítja: Romániában a lakások minőségének, energetikai hatékonyságának felmérésére és javítására van elsősorban szükség, a társasházakban pedig a drága és környezetszennyező egyéni gázkazánok helyett a közös hőközpont üzemeltetésére kellene áttérni.